

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — "
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "

V upravnstvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — "
četrt " 5 " 50 "
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17.

Izhaja vsak dan, izjemši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 61.

V Ljubljani, v četrtek 15. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Državni zbor.

Dunaj, 13. sušca.

(Konec.)

Zalaganje angleške armade

Sinoči je ministerski predsednik odgovoril na razne interpelacije, ali je res, da je Avstrija zalagala angleško armado v Južni Afriki s konji, sedli in raznim orožjem. Nevtralnost — pravi minister — veže pač državo kot tako, a nikakor ne zasebnikov. Vlada torej ni mogla prepovedati izvoza konj z Ogerskega za angleško armado. Istina je dalje, da je vojna uprava trdila Budišovski prepusila 2000 starih sedel s pogojem, da jej vrne ravno toliko novih. Kam je trdka sedla poslala, vladi ni znano. Istotako vojna uprava ne ve, da je trdka Skoda Angležem prodala topove. Konečno je res, da je neka angleška trdka dobila iz vojaškega skladišča 5000 patron, a te niso bile namenjene za angleško armado. Dr. pl. Körber je seveda povedal, kar je dobil iz vojnega ministerstva.

Poslanec Wolf je zahteval debato o tem vladnem odgovoru, toda zbornica je odklonila Wolfov predlog. Seja je sinoči trajala do 1/8. ure.

Vojaški novinci.

Danes je zbornica v drugem in tretjem branju vprejela vladno predlogo glede vojaških novincev. Proti predlogi so glasovali češki poslanci, socijalni demokratje, nemška ljudska stranka in Schönerer s svojimi tovariši. V nadrobni debati so govorili Hofica, Böheim, Plass, dr. Pfersche in Doležal. Ponavljali so le stare stvari.

Nato je zbornica nadaljevala debato o najnem predlogu dr. Slame glede premogarskega štrajka. Socijalni demokrat Daszynski je mahal po birokraciji, vladi, kapitalistih in socijalnem političnem odseku, ki ni do danes izvršil svoje naloge. Socijalno-demokratski poslanci so seveda jako nervozni. Nahujskali so delavce za štrajk, a sedaj se jezé, ker ne gre vse po njihovi volji. Račun morajo seveda, kakor vedno, plačati nahujskani delavci.

Daszynski je napadal tudi nadvojvodo Friderika. Prade, ki je predsedoval mej tem govorom, ni hotel ničesa slišati. Ko se vrne dr. pl. Fuchs, posvari Daszynskega. V tem hipu zbesni Schönerer ter kriči na vse grlo, da je bila stvar Pradejeva, a ne Fuchsova. Hrup so zagnali tudi socijalni demokratje, po zbornici je bilo zopet vse veselo in živahno mej to — komedijo.

Obširno in stvarno so o delavskih razmerah govorili antisemit Steiner, kateremu so opetovano ugovarjali socijalni demokrati, dr. Bärnreither in Primavesi. Naglašali so, da govori, kakor je bil posl. Daszynskega, delavcem več škodijo, nego koristijo. Soc. demokratje so zanimali požar, a sedaj kličejo parlament in vlado na pomoč, da si pri delavcih ohranijo zaupanje. Soc. demokratje so sejali prepir in širili strah, in sedaj zvrčajo odgovornost na druge. Vse stranke v zbornici priznavajo in žele, da se delavsko vprašanje pravično reši in da so opravljene mnoge pritožbe premogarskih delavcev, vendar pa zbornica ne more v 14 dneh rešiti vprašanja, ki je zorelo mnogo desetletij. Treba je, da se delodajalci in delavci usedejo k mizi ter mirno in trezno razpravljajo o novi pogodbi. Le pravična pogodba more rešiti to važno vprašanje. Vlade dolžnost pa je, da posreduje s svojim vplivom.

Konečno je grof Dzieduszycki v imenu poljskih poslancev izjavil, da bodo glasovali za predlog dr. Slame. Po nekaterih stvarnih in nestvarnih popravkih je zbornica soglasno vsprejela predlog, da naj vlada z vsem svojim vplivom posreduje mej delavci in delodajalci.

Prihodnja seja je v četrtek.

Slovenščina na mariborskem učiteljsku.

§ 64. organizacijskega statuta za učiteljske pripravnice zahteva, da morajo kandidati narediti izpite iz drugega deželne jezika, če hočejo dobiti izpričevalo učne usposobljenosti za dvojezične šole. A to se ne izvršuje na učiteljski pripravniški v Mariboru, kjer se vzgajajo učitelji tudi za slovenske šole. Vsled tega so posl. Žičkar in tovariši v današnji seji vprašali naučnega ministra: 1. Ali mu je znano, da se na mariborskem učiteljsku ne izvršuje § 64. organizacijskega statuta za učiteljske. 2. Ali hoče odpraviti ta nedostatek?

Dunaj, 14. marca.

Zasedanje državnega zbora se bliža h koncu. Ako ne v petek, bode gotovo prihodnji torek zadnja seja. In to je vzdramilo nekatere poslanske kroge, da hočejo vsaj nekaj storiti zadnje dni. Žal, da je prepozno prodrlo to boljše spoznanje. Mnogo vprašanj je zrelih, katere bi zbornica mogla v razmerno kratkem času rešiti ali pa vsaj vladi dati navodilo, pojasniti načela, po katerih naj bi vlada sestavila in zbornici predložila zakonske načrte. V to vrsto spadajo razne delavske zahteve, raznovrstna zavarovanja, zgradbe železnice, itd. itd. Toda vlada je zaradi dež. zborov navezana na koledar in tako se razide državni zbor, ne da bi kaj posebnega izvršil. Vlada pač more biti zadovoljna. Dobila je prvič od 1. 1896 zopet ustavno odobrenje vojaških novincev in brez dvoma se bode tudi volitev delegatov vršila v redu.

Živinska kuga

Prva točka dnevnega reda jutrišnje seje je poročilo dotičnega odseka o premembi določil glede živinskega prometa. Kakor znano, provzročila živinska kuga našim dežlam mnogo škode. Tako je Kranjska imela vsled prašičje kuge in zaprtije škode na stotisoče v zadnjih letih. Ta nesreča pa prihaja k nam navadno preko ogerske meje.

Že v členu VII. carinske in trgovske pogodbe z Ogersko so pomanjkljiva določila, istotako so nezadostne vse naredbe avstrijske vlade proti razširjanju živinske kuge. Dotične določbe so namreč enostranske, prvič zato, ker se enakomerno tičejo obestranskega transporta. Znano pa je, da se samo iz Ogerske izvaža živina v naše dežele, oziroma skozi naše dežele v Nemčijo, Švico in Italijo. Drugič pa so veterinarne razmere v obeh državnih polovicah različne, torej tudi naravnost nejednake. In tretjič Ogrji tako strogo ne pazijo na izvrševanje dotičnih določil.

Dalje je treba naglašati, da je nevarnost za naše dežele vsled tega večja, ker se živina prevaža v odprtih vagonih večkrat dvakrat, ako se namreč okužena, oziroma prepovedana živina zopet isto pot vrača in mej vožnjo napaja in krmi. To se kaže posebno pri prevažanju prašičev.

Škodo imajo naši živinorejci, pa tudi država, ki v mnogih slučajih povrača škodo za pobito živino. Doslej je vlada prepovedovala le prevažanje živine iz Ogerske in iz

naših dežel, kadar se je pokazala kužna bolezen. A to je le polovičarsko delo, ki je oviralo vsak promet in provzročilo veliko škodo našim živinorejcem. S tem se kuga ni v korenini zatrla, ampak le krajevno omejila.

Člen XXI. carinske in trgovske pogodbe pravi: »da imata oba dela (Avstrija in Ogerska) pravico prepovedati uvoz živine ob času kuge«. A večkrat se je zgodilo, da je že davno po mnogih ogerskih vaseh razsajala kuga, ne da bi naša vlada zvedela o tem in takoj mejo zaprla. Na eni strani država podpira živinorejo, na drugi strani pa ničesa ne stori proti kužnim boleznim, ki se navadno zatrosijo iz Ogerske. Zato je pač nujno potrebno, da naša vlada v dogovoru z Ogersko zamaši to vrzel v pogodbi z Ogersko s primernimi določili.

Odsek seveda ni mogel v kratkem času zjediniti se v konkretnih predlogih in nasvetuje le resolucijo: »Vlada se pozivlje, da na podlagi dejstev in izkušenj takoj prične obravnavo z ogersko vlado in sklene novo, našim kmetijskim koristim primerno pogodbo glede živinskega prometa«.

Zadnja nagodba je bila, kakor znano, uveljavljena s ces. naredbo z dne 21. sept. 1899. Ta predmet utegne jutri dati povod obširni debati, ker zadnja leta sploh ni bilo prilike v zbornici govoriti o tem vprašanju.

Na dnevnem redu je tudi načrt zakona o delavski statistiki.

Politična razmišljanja.

III. Bodočnost Avstrije in velikonemski smotri.

Leta 1866 je Bismarck po srečni vojni Avstrijo izrinil iz nemške zveze. Po tej vojski se je začela preosnova Avstrije, ali ta še sedaj ni končana. Spravili so na dan dualizem, to nesrečo za celo Avstrijo. Razdelili so Avstrijo v Ogersko in Cislitvanijo. Cela stavba je bila zažrtana na napačnem in krivičnem principu, nadvlade Nemcev v državni polovici tostran Litve in nadvlade Mažarov onstran Litve.

Nemci utrjujejo hegemonijo tostran Litve, Mažari si jo vzdržujejo z brutalno silo. Vendar ni dvoma, da zistem tlačenja in krivice začne s časom pokati in se rušiti tudi na Ogerskem in da se pojavi i tam narodnostno vprašanje s tako silo, kakor se pojavlja sedaj v Avstriji. V Avstriji kakor v Ogerski je pravičen in naraven jedino le princip narodne avtonomije in le tedaj, ako se bo država preustrojila na tem principu, se bode utrdila, drugače ne bode nesrečnega kaosa ne konca ne kraja in konec vseh koncev bode razpad Avstrije.

Abstrahujmo od dinastiškega čuta, ki nas veže na dinastijo že več ko pol tisočletja, in pomislimo, ali bi bil v prid naši narodni individualnosti razpad Avstrije. V razmerah, kakor so sedaj, je naš narodni život, je naš obstanek zagotovljen le v Avstriji. Jednako je i s Čehi. Naša življenska korist je, da obstoji Avstrija, da ostane celotna ta državna stavba. Jedino, kar moramo zahtevati in doseči, je administrativna razdelitev države v narodne celote. Pustimo zgodovinsko pravo, pustimo avtonomijo dežel in kraljestev na strani in zahtevajmo, kar zahteva življenjski interes vseh avstrijskih narodov — narodno avtonomijo. Nemci zahtevajo zgodovinsko pravo in hegemonijo za vso Avstrijo, češ, da so jo s svojo krvjo

ustvarili in zato hočejo biti tu gospodarji. Slovani se tem nazorom ustavljajo, ker so pogubni njih narodnemu obstanku. Čehi reklamirajo svoje zgodovinsko pravo za dežele češkega kraljestva, Poljaki pa za celo Galicijo. Nemci se ustavljajo češkemu zgodovinskemu pravu in Malorusi poljskemu, ker se oba narodna elementa bojita majorizovanja in narodnega zatiranja, Nemci v Češki, Malorusi v Galiciji. Očito je, da le narodna avtonomija more nas dovesti iz tega kaosa in mi Slovenci, ki smo mal narod in v ozbiljni nevarnosti, da se raznarodimo, moramo glasno zahtevati razdelitev Avstrije v administrativne narodno-avtonomne celote. V Avstriji treba je glede narodnostnega vprašanja principijelne politike, politike, ki sloni na principu enakosti in jednake vrednosti vseh narodnostij. Ta princip se sicer vedno ališ, a izvaja se le tam, kjer se mu ustavljati ni moči.

Opozarjam samo na takozvani binokostni program avstrijskih Nemcev. Samo nekaj primer iz njega. Za se zahtevajo Nemci takozvani nemški državni jezik, tedaj vse jezikovne pravice v celi državi. Za druge pa narodne pravice čudno formulirajo. Čehom v Češki priznavajo notranji uradni jezik, za Moravsko ga nočejo, v Šleziji pa hočejo imeti ohranjen sedanji organizatorični zistem za Čehe in Poljake. Na Kranjskem nam dopuščajo sedanje narodno stanje, na Štajerskem hočejo obdržati sedanji germanizatorični zistem države in dežele, na Koroškem pa zanikujejo naš narodni život. To je načelo surove sile, ki se pojasni z besedami: Kjer imajo Nemci premoč, tam germanizuj vlada in ne daj iskati pota jednakopravnosti, kjer so pa v veliki manjšini, tam zahtevajo svojo hegemonijo pod krinko državnega nemškega jezika.

Položaj v državi je sila kritičen. Slovani se branijo nemške hegemonije. Nemci delajo z vsemi sredstvi za to, da se uveljavi in uzakoni njihova hegemonija z nemško »Staatssprache«, in ker je birokracija v svojem jedru nemška, in dvorna kamarila protislovenska, potem ni čuda, da vlada omahuje semtertja, brez prave smeri in prave volje.

Narodna avtonomija bode slovenska narodno-politična zahteva. Ona je spasonosna za nas Slovence in tudi pravična za vse narode v državi. Nemški politiki imajo pa program narodne nemške hegemonije. Ker pa je nemško hegemonijo obdržati mogoče le z brutalno silo in nasilnim germanizovanjem Slovanov, zato so si pa Nemci začrtali za germanizacijo obširen in premišljen program.

Nemški sulferajn in bojna gospodarska društva kakor je »Böhmerwaldbund« in »Südmarka«, imajo namen germanizovati v šoli oziroma po-peševati naseljevanje Nemcev v slovenske kraje.

To je jedno sredstvo nasilne germanizacije. Drugo sredstvo je pa, da so si napravili političen program v germanizatoričnem smislu. Galicija in Dalmacija proč, Češke dežele in notranja Avstrija pa tvori zase upravno celoto in se zveži z nemškim rajhom po carinski zvezi. Za enkrat si mislijo, da je zadosti Čehov in Slovencev za prebavljanje nemškemu političnemu želodcu. To je drugo sredstvo germanizacije.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. marca.

Spravne konference se bodo, kakor vse kaže, vendar še nadaljevale in sicer bržkone v Pragi. Na vprašanje nemških zastupnikov so namreč odgovorili Čehi, da sicer z ozirom na zadnje dogodke v poslanski in gospodski zbornici ne gredo na delo z največjim veseljem in da bo posvetovanje mej državno-zborskim in deželno-zborskim zasedanjem za nje velika fizična žrtve, da pa se v kljub temu odločijo za nadaljno delo, da s tem pokažejo svojo voljnost in željo po končni stvari. Vendar pa žele, da se z ozirom na bližnje zasedanje deželnega zbora vrše nadaljni dogovori v Pragi. Nemci na ta predlog še niso odgovorili, a stvarnega razloga ne bodo imeli nikakega za njegovo odklonitev.

Deveturni delavnik v premogovnikih. Pododsek socijalno-političnega odseka je včeraj naročil poslancu dr. Foitu, poročevalcu v plenumu odseka, naj predloži in zagovarja načrt z naslednjimi določbami: 1. Delo v premogovnikih pod zemljo se določi na devet ur. 2. Ta normalna delavna doba stopi v veljavo s 1. januarjem 1901, vendar se pa more ta izvedbena doba v posamnih slučajih raztegniti do 1. jan. 1902. 3. Pri posamnih premogovnikih in delavskih kategorijah, kjer je potrebna sprememba delavne dobe, se more ali začasno ali trajno določiti izjeme. Spremenjena delavska doba pa ne sme prekoračiti desetih ur. 4. Izvedbeni in nadzorovalni organi se morajo določiti iz vrst delegatov podjetništva in delavcev. Rudniško glavarstvo je druga in poljedelsko ministerstvo tretja in zadnja inštanca. Ta načrt predloži odsek zbornici še le po veliki noči. To je toraj prvi načrt, o katerem se pa sme trditi, da ne bo postal zakon tak, kakoršen je, in tudi ne sme, ker delavcem koristi le malo ali pa nič. Delodajalci imajo prosto roko skoro v vsakem slučaju. Tudi izjava poljedelskega min. ne more zadovoljiti popolnoma nobenega delavca v premogovniku, akoravno prizna baron Giovanelli, da je nujno potrebno osemurno dnevno delo. Minister pravi, da je treba upoštevati krajevne razmere. Le v eraričnih premogovnikih se uvede s 1. jan. 1901 osemurni delavnik.

Lvovska tehnika zopet otvorjena. Kakor poroča »Slovo Polskie«, je v zadevi Lvovske tehnike zmagalo dijaštvo. Naučni minister vitez Hartel je razveljavil ukaz rektorja tehnike, ob jednem pa poslal na začasni dopust agitatoričnega profesorja. Pravijo, da se je to zgodilo posredovanjem poslanca Daszynskega. Definitivno ta vest sicer še ni potrjena, a Hartlov korak je dokaz, da ministerstvo ne odobrava takih gorostasnostij.

Krügerjeva in Steynova brzojavka na Salisburyja. Včeraj smo omenili, da je lord Salisbury v zgornji zbornici prebral brzojavko predsednikov južno-afriških republik, v kateri predlagata, naj se sklene mir pod pogoji, kakoršnim morejo pritrditi Buri. Brzojavka slove: »Kri in solze tisočeri, ki trpe vsled vojne, propast moralna in gmotna, ki preti Južni Afriki, nalagajo dolžnost obema bojujočima se strankama, da se resno in s pogledom na trojednega Boga vprašata, zakaj vodita vojsko in jeli namen vojske tak, da je opravičeno strašno pustošenje, ki ga povzročuje. Glede na to in pa na trditev angleških državljanov, da smo pričeli boj s trdnim sklepom v Južni Afriki uničiti avtoriteto angleške kraljice ter ustanoviti od angleške vlade neodvisno upravo, se čutimo dolžne svečano izjaviti, da smo pričeli vojsko le v svojo obrambo, da zagotovimo neodvisnost republik, ki je bila v nemali nevarnosti, ter da dobimo zagotovilo, da ne bodo trpeli nikake krivice oni angleški podaniki, ki so se v boju postavili na našo stran. Pod temi in samo pod temi pogoji smo in smo bili voljni skleniti mir. Ako pa je angleška vlada odločila se vzeti neodvisnost, ne preostaje nam drugo, nego bojevati se do konca, ne oziraje se na premoč Angleške in zaupajoč v pomoč božjo. Za to izjavo se radi tega nismo prej odločili, ker smo se bali, da bi ta izjava ne žalila narodnega ponosa Angležev, dokler so bili uspehi na naši strani in so ostale naše čete

daleč od domače zemlje v angleških naselbinah. Sedaj pa, ko je utrjen ugled angleškega orožja (?), ker so kraljičine čete ujele našo v jno in ker smo morali opustiti obrambene pozicije, ki smo se jih polastili pričetkom vojske, menimo, da je izginila vsaka ovira ter ne moremo dalje odlašati, da naznanim angleški vladi in narodu ter vsemu omikanemu svetu vzroke, radi katerih se bojujemo, in pogoje, pod katerimi smo voljni skleniti mir. — In na to izjavo je oddal Salisbury znani predrzni odgovor!

Dopisi.

Iz Radia. (Šolske razmere.) Šolske razmere na meji štajerski so take, da se pedagogu lasje ježijo, kadar, sliši kako nemški šolski očetje na slovenski zemlji svojeglavno delajo. Z nasilnim zatiranjem narodnih učiteljev hoče na videz izobrazena nemška stranka slovensko narodnost pokopati.

Iz zanesljivega vira nam je znano, ali pripovedovalo se je, kako so nemško izobraženi šolski očetje v mariborskem okraj. šol. svetu enostransko neopravičeno delali s prošnjami za nadučiteljsko in učiteljsko mesto v Pobrežji v župniji sv. Magdalene pri Mariboru. Prošenj je bilo bojda 70. Za nadučiteljsko mesto 50, za učiteljsko pa 20. Na kateri prošnji so isti pedagogično neizobraženi očetje zagledali »razred iz slovensčine«, tisto so brez daljnjega pregledovanja in brez vestnega pomisleka butnili na stran, kakor da bi v istih prošnjah sedel gad in bi očetom okr. šol. sveta strupene zobe kazal in jih hotel vgrizniti. Naposled še niso na Štajerskem za nadučiteljsko mesto sposobnega učitelja našli, akoravno so bili med prošnjiki izvrstni učitelji, vsestransko izobraženi, tudi nemškega mišljenja, kakor gosp. Siter, nadučitelj v Vuhredu in mnogo enaki, vendar si je pedagogično neizobraženi okr. šol. svet izvolil nekega Korošca. Kje je pravica v preklicanem 19. stoletju, v kojem se vedno kriči napredek, otrokom pa še se poduka v materinem jeziku ne privoščijo. Je li to napredek, če se otrok malo ali nič ne nauči. To je trinoštvo in nesmiselna surovost, koje še pri Čulukatih ne najdemo, ker tamkaj se podučuje v materinem jeziku.

Za Loče so si izvolili še mladega nemčurja, ter najboljšo klasificiranega nadučitelja g. Josipa Smole v Remšniku, kjer že 16 let uspešno deluje, še v trno niso spravili; menda zato, ker kot učitelj tamkaj pred 16 leti ni dovoljno v nemčurski rog trobil.

V Marenbergu bila je razpisana nadučiteljska služba z opombo, da mora biti prošnjik vešč slovenskega jezika, a službo je dobil Nemec, ki besede slovenski ne zna. Iz slovensčine skušen dober učitelj, tudi nemškega mišljenja, a pravičen, s skušnjo iz slovensčine bil je preziran, in ta je g. Foit, učitelj na Breznem. Na interpelacijo pri ministerstvu so vendar toliko dosegli slov. poslanci, da mora gosp. Kompost iz slovensčine skušnjo napraviti, ali odlaziti, da se namesti učitelj, ki bo znal dve uri na teden v III. in IV. razredu v slovenskem jeziku podučevati. V I. in II. pa nič, je-li to ni ironija?

Koliko stroškov bi si prihranilo ljudstvo, ako bi se pedagogično ravnalo po naukih najboljših pedagogov, ki tirjajo poduk v materinem jeziku. Učitelji bi se vselej taki namestili, ki umejo materni jezik otrok. Ker se pa to ne zgodi, so pravi ljubitelji narodnosti primorani slovenske šole staviti za slovenske otroke, da ne ostanejo nemčurski butci in nevedneži. — Torej proč od Gradca!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. marca.

Romanje v Rim. Romanje je sedaj zagotovljeno. V Ljubljani je oglašanih 380 romarjev, a pridružijo se še Goričani. Dan odhoda je ponedeljek po beli nedelji, 23. aprila. Pot iz Ljubljane čez Gorico-Cormons; iz Cormonsa s posebnim vlakom dalje. V Loreto pridemo 24. zjutraj. Tu bo sveta maša s pridigo. Popoldne dalje in 25. zjutraj v Asisi, kjer bo zopet sveta maša s pridigo. Obisk porciunkule. Na večer dospemo v Rim. Obiski cerkvá za odpustke so z dovoljenjem skrčeni na tri (namesto 10). Ostanemo v Rimu pet do šest dni, da obiščemo cerkve, grobove, katakombe in se poklonimo

svetemu Očetu. Kdor bo hotel ostati še dalje, bo lahko sam ali s tovariši ostal. Vožni listki so veljavni 45 dni. Nazaj ne pojdemo vsi skupno, ampak ali posamezno ali po skupinah, kakor bo kdo hotel. Pot je določena: Rim - Florenca - Bologna - Padua - Maistre (Benetke) - Cormons - Ljubljana. Romanje v tretjem razredu bo stalo od 60 do 70 gld., morebiti še manj; namreč vožnja iz Ljubljane v Rim in nazaj z romarsko karto in nekaterimi skupnimi stroški 25 gld., stanovanje in hrana v Rimu po 3 gld. na dan in kar bo še drugih potrebščin tja in nazaj grede. Recimo 10 dni na potu po 3 gld. na dan je 10 x 3 = 30 gld. in vožnja 25 gld., skupaj 55 gld. Vožnja v drugem razredu bo stala 42 gld., stanovanje in hrana pa 4 do 5 gld. na dan. Če bi nekateri hoteli iz Rima iti še dalje v Neapel in Pompeji, bodo dobili v Rimu listek za znižano ceno: v tretjem razredu bo stala vožnja tja in nazaj okrog 6 gld., v drugem pa okrog 10 gld. — Kdor torej hoče romati v Rim, naj pošlje vsaj do 27. marca denar za vožnjo: za III. razred 25 gld., za II. razred pa 42 gld. Kdor se ne oglasi za gotovo do 27. marca, zanj ne moremo preskrbeti v Rimu stanovanja in si ga bo moral iskati sam. Kdor se pa ne oglasi do 5. aprila, njemu sploh ne moremo zagotoviti tudi ne znižane vožnje. Denar naj se pošilja pod naslovom: dr. Koren, kanonik, Ljubljana. — Prosimo vč. g. duhovnike, naj pouče o tem ljudi in naj tudi v tem oziru spolnijo poročilo zadnjega »Domoljuba«. Če je mogoče, naj tudi zbero denar in naj ga skupno dopošljejo!

Predavanje v Katoliškem domu, prirejeno sinoči po »Slovenski krščansko socijalni zvezi«, je imelo za predmet umno gospodinjstvo v delavskih družinah. Oprt na izrek, da je socijalno vprašanje tudi vprašanje želodca, dokazoval je predavatelj profesor dr. Debevec, da dobra delavska gospodinja tudi ob malem tedenskem zaslužku pripravlja svoji družini zdravo in kolikor toliko mnogovrstno hrano. V predavanje je vpletel ekskurs o kuharski umetnosti starih Rimljanov (Pehonii Cena Trimalchionis). — Končno je izrekel misel, da bi slavna družba sv. Mohorja izdala slovenskim gospodinjam, zlasti delavskim, pa tudi kmetiskim, priročno knjižico, kakor jo je n. pr. izdalo nemško krščansko-socijalno delavsko društvo »Arbeiterwohl« pod naslovom: »Wegweiser zum häuslichen Glück für Mädchen«, seve z ozirom na naše razmere.

Profesorju dr. Kreku je k jubileju čestital tudi ljubljanski občinski zastop.

»Grazer Volksblatt« je stal včeraj 14. t. m. pred graškimi porotniki, ker je očitno znanemu nemškoradikalnemu in starokatoliškemu rogoviležu V. Maliku iz Lipnice, da je odpadnik in da je izdajalec vere in domovine. Maliku se je danes dokazalo, da je odpal od katoliške vere, da je širil protikatoliško in protiaustrijsko gibanje. A navzlic temu je bil »Volksblatt« obsojen na 600 K globe s 8 proti 4 glasovom. Druzega izida pač ni bilo pričakovati v Gradcu.

Premeščenja pri štajer. sodiščih. Okrajni sodnik na Vranskem g. Iv. Pirnat je premeščen v Slov. Bistrico. Okr. sodnik v Slov. Bistrici g. Kernek je imenovan sodnim tajnikom v Mariboru. G. Josip Rotner, sodni tajnik v Mariboru, je imenovan okr. sodnikom na Vranskem.

Akademška svoboda v Gradcu. Znana je profesor Frischaufova afera. Mož je imel smolo, da so se mu slovenske planine priljubile in da je kot poštenjak nekoč napil slovenskemu narodu, želeč mu boljših dni v kulturnem in gospodarskem pogledu. To »politično izdajstvo« je hudo razkašilo graško burševstvo in graške vseučilišne profesorje, zlasti one, ki se kot »stramm« politiki bolj odlikujejo, nego kot učenjaki in učitelji. Prišlo je do osebnih nasprotstev med Frischaufom in nemškonacionalnimi profesorji, ker je »Vaterland« prinesel nekaj člankov, ki so osvetljevali razmere na graškem vseučilišču, ki je postalo ognjišče nemškega šovinizma. Vsled tega je bil Frischauf suspendiran, senat je uvel disciplinarno preiskavo proti njemu in ga kaznoval z ukorom. Ministerstvo je ukor potrdilo, a hkratu Frischaufu naročilo, naj nadaljuje s predavanji. Vsa zadeva bi bila rešena, ko bi tudi nemško dijaštvo dalo svoj »placet«. Ko je

včeraj Frischauf hotel predavati, začeli so nemški dijak, katerih pa ni bilo nikdo pri Frischaufu vpisan, silovit krik in vik, da se predavanje ni moglo vršiti. Danes 14. t. m. so hoteli burši predavanje zopet preprečiti, toda niso mogli v dvorano, ker so samo vpisani slušatelji dobili vstopnice. Predavanje se je vršilo. Toda burši ne bodo še mirovali, dokler ne bo Frischauf stalno odstranjen z »nemškega« vseučilišča. Za profesuro v Gradcu treba v prvi vrsti politiške kvalifikacije, vse drugo ne pride toliko v poštev. Heil!

Graškim rudečkarjem so začele ženske delati preglavice. Malone vse se jim že v Gradcu klanja, ženske se pa še branijo njih naklonjenosti. Ustanovili so socijalni demokrati »zvezo perice«, a ženske ne marajo za-njo, in ko so zadnjič z vso silo zbornali nekaj peric na zborovanje, dobili so jih rudečkarji ne samo z jeziki, ampak tudi s pestmi, stoli in drugimi pripravnimi stvarmi, da so jo odkurili.

Delavski shod. Slov. katol. delavsko društvo vabi na društven shod, ki bo v nedeljo dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih »Katol. doma«.

Shod na Slapu. Kršč. soc. organizacija pri D. M. v Polju priredi v nedeljo popoldne ob 1/4. uri shod v društvenih prostorih.

Umetniški dom nameravajo ustanoviti v Gradcu. Nedavno se je sestavil odbor, ki se bo lotil dela, da dobe upodabljači umetniki svoj dom, kjer bodo svoje tvorbe razstavljali.

Nov pojav v slovenskem petju. Doslej so slovenska pevstva društva pela slovenski, sedaj bodo pričela peti tudi moderno (!) in narodno napredno. Tako se čita v sinočnjem »Slov. Narodu«. Magistratni pisar Orehek, ki je podpredsednik pevskega društva »Ljubljane«, je hotel prikupiti se na magistratu in je na obnem zboru začrtal delovanje »Ljubljane« z željo, »naj bi društvo postopalo vsikdar modernim (!) potom ter stalo na stališču narodno-napredne stranke«. To bodi v opozorjenje vsem tistim, ki obsojajo, da bi se v vsako nepolitično društvo vlačila politika. »Ljubljana« je v prvi vrsti pokazala svojo narodno naprednost z nemškimi naslovi na vabila k maskaradi »Dantejev pekel«. Čestitamo pevcom »Ljubljane«, da so tako rade volje postali magistratno pevsko društvo!

Čestitka ljubljanskega obč. sveta sv. očetu. Celó »Deutsche Stimmen«, priznalo nemško radikalne in »Romfeindlich«, se čudijo netaktnosti ljubljanskih občinskih očetov, s katero so sprejeli županovo naznanilo o čestitki sv. očetu. »Deutsche Stimmen« pišejo: »Obwohl der Bürgermeister dies stehend ersuchte, fanden es die Stadtväter nicht der Mühe wert, dem Beispieler zu folgen, sondern stimmten sitzend zu«.

Občina Šentvid nad Vipavo skrbi za liberalne volilce v prvem razredu, zato je imenovala gg. Ivana Božiča, dr. Ivana Tavčarja in Vaclava Golla častnimi občani.

Vojaške vaje deželnih brambovcev se vrše letos v treh perijodah; prva konec maja, druga sredi junija in zadnja sredi avgusta.

V Tržiču so, kakor običajno, tako tudi letos v predvečer sv. Gregorija in na dan sv. Gregorija v mraku prižgali več kresov ob Bistrici. Otroci pa so spuščali po vodi iz papirja izrezljane čolnice, v katerih so gorele luči. Ta lep običaj, ki se v Tržiču ponavlja leto za letom, pomenja, da s tem dnevom prenehajo črevljarji šivati pri luči.

Liberalna sodrga tišči h koritu. »Slovenec« je razglasil, da se katoliško-narodna stranka letošnjih občinskih volitev v Ljubljani ne bode udeležila. Ta vest je pretresla, kakor napoved velikega posta vedno lačne in žejne agitatorje gospodujoče liberalne klike. Da bi vendar kaj ujeli za svoj preprazni želodec, hodijo vedno strašiti dr. Tavčarja, da se bodo, če ne klerikalci, pa vsaj obrtniki, ki z magistratom niso zadovoljni, udeležili volitve, ker že tu pa tam kdo kaj zine po gostilnah o volitvah. Lahko umevno je, da se je dr. Tavčar, ki se klerikalcev bolj boji kot hudiča, dal »naplavšati«, in že obeta v »Narodu«, da pride sodrga h koritu.

Konsumna društva v Trstu. »Edinosti« pišejo: Ponosni smemo biti, da smo toli srečno uresničili željo, ki smo jo gojili

oliko časa, misel, da bi se pri sv. Jakobu asnovalo konsumno društvo. Zrno je padlo na rodovitna tla in donaja že sedaj obilega adu, kajti društvo je srečno premagalo vse ivire, ki so se mustavile na pot, in napre- luje najlepše. Vrli odbor je sedaj najel lepe n obilne prostore v ulici Concordia na oglu ilice Vespucci. Čast in hvala mu! Naše onsumno društvo pa bodi priporočeno ro- akom v okrožju sv. Jakoba.

Slovensko gledališče. Pri jutrišnji redstavi izvirne Cankarjeve drame »Jakob ŕuda« nastopi v glavni ulogi kot gost g. g. Borštnik iz Zagreba.

Slovenske reklamacije v Trstu rešene. Ker je tržaški magistrat a limine odbil slovenske reklamacije za obč. volitve, eš, da niso sestavljene v jeziku občine, je politično društvo »Edinost« ušlo u tok na mestni svet. In isti možje so sedaj rekla- macije hitro meritorno ugodno rešili. Stvar slovenskih okoličanov bo, da se pri volitvah poslužijo izvojevanega prava!

V Celovcu bode o binkošti veliko eilanje. Priredili bodo »Sechstes Kärntner Jüngerbundesfest«. Na čelu akcije stoje »Nemci« Metnitz, Kraupa, Pardatscher.

Obsojeni celjski policaj. Znani celj- ki policaj Kunst se je pritožil, da je dobil ri dni zapora radi psovanja in suvanja gos- odične Žimniakov »a priliki dohoda čeških lijakov v Celje. Pri prizivu so bili sodniki njenja, da Kunst menda vendar ni name- ioma suval, ker se pa Kunstove psovke niso nogle spraviti s sveta, je na vzoru celjskih olicajev Kunstu vendar le običal zapor 4 ur.

Poroka nadvojvodinje Štefanije. Grof Elemer Lonyay, bodoči soprog Šte- anijin, je potomec jedne najstarejših in naj- dličnejših ogerskih plemenitaških družin. Grof Elemer je bil rojen l. 1863. Postave je rednje. V svoji diplomatski karieri je bil koro na vseh avstrijskih dvorih. Štefanija a je spoznala pred dvema letoma ter mu je d tedaj izkazovala svojo prijaznost, kateri e je grof Elemer odzval. Dopisovala sta si sak dan. Grof Elemer je iz protestantizma restopil v katoličanstvo. Vsako leto ima rof Elemer 50 000 gld. dohodka, Štefanija a dobi letne apanage 100.000 gld. Ako bo nel zakon kaj otrok, določil je cesar, da obi vsak otrok 4000 gld. na leto iz druž- inske blagajne. Štefanija obdrži naslov kraljevska visokost«.

Obsodba na smrt. Pred mariborskim orotnim sodiščem je stal v torek France uknar 24 let star, sin viničarjev iz Rado- iersčaka radi roparskega umora. Dne 22. ov. pr. l. dobili so 56letno vdovo Marijo aberec mrtvo v nje samotni koči. Glavo je imela večkrat prestreljeno in tudi v prsa o je ustrelil morilec. Sumljivega Luknarja o orožništvo prijelo in po dolgotrajnem ijenju je mladi viničar pripoznal, da je islil, da ima Gaberc denar, ker je prodala rašiča in tele. Ulomil je skozi slamnato reho v nje kočo ter jo ustrelil. Iskal je otem denar, a ga ni našel. Porotniki so prašanje o roparskem umoru soglasno p- dili in Franc Luknar je bil obsojen na nrt na vislicah. Luknar je začel obsodbo rez posebnega vtiska.

Ogenj je uničil 11. t. mes. popoldne ospodarsko poslopje, orodje ter blizu sto totov sena gospodarju Jan. Deklevi v Mali ristavi pri Postojni. Poleg tega mu je zgo- elo sedem goved in dva prašiča. Škode ima 000 K, zavarovan je le za 1200 K. Kdo je ažgal, se ne ve.

Stare poštne vrednotnice vseh rst se še lahko rabijo v poštnem prometu lo 30. septembra letos. Seveda se mo- ajo pri dopisnicah prilepljati dopolnilne namke po jeden vinar.

Potrjena obsodba. Kasacijski dvor je avrnil pritožbo posestnika Jožefa Potočnika, i je bil v Mariboru obsojen radi ponare- anja denarja na 12 let težke ječe.

Mojsterska blagajna v Ljubljani e letos zopet izdala računski zaključek v laženi nemščini. Ali so gospodje v Ljubljani ozabili slovenščino?

Praunseisov pes vgriznil je danes jutraj na Mestnem trgu krznarskega va- enca pri Cassigu ter ga telesno poškodoval.

Konj splašil. Včeraj popoldne pustil e posestnik F. Kermer iz Kozarjev na Val- azorjevem trgu pred Hammerschmidtovo

prodajalnico konja brez varuha. Konj se je splašil in dirjal po Gosposki ulici, kjer so ga vstavili. Nesreča se ni nobena pripetila.

Branjevke so jo izdale. Danes pro- dajala je na trgu neka kmetica smetano, v kateri je bil kuhan krompir. Branjevke so umetno smetano poskušale ter jo izdale trž- nemu nadzorniku. Dobila je primerno kazen.

Zdravje v Ljubljani. Od 4. do 10. marca je bilo 26 novorojencev, 2 mrtvoroj. 32 jih je umrlo in sicer 1 za ošpicami, 1 za dušljivim kašljem, 7 za jetiko, 1 valed mrtvo- uda, 22 za različnimi boleznimi, med njimi je 10 tujcev, 14 iz zavodov. Za infekcijsko- zimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za ošpicami.

Izgubljene stvari. Jožef Meznersič, domobranec, zgubil je srebrno uro z verižico, vredno 25 kron. — Franc Kuster, hlapec pri Jegliču na Jurčičevem trgu zgubil je danes zjutraj z voza 20 kg težko vrečo riža. Užitiški paznik je videl neko mleka- rico iz Šiške, ko je riž pobrala in odpeljala. — Katarina Dolenc, kuharica, je izgubila na trgu denarnico z vsebino 20 K.

Pri gradnji novega Žabjaka po- nesrečil se je včeraj delavec Miha Jakin iz Črnega rova. Zlomil si je nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

Ponesrečeni kamnosek. Danes zjutraj ponesrečil se je kamnosek Gašpar Erjavec iz Podutika. Valil je kamenje in mu je pri tem prišla pod kamenje noga, katero mu je zmečkalo.

Javna zahvala. Ob šestdesetletnici svojega rojstva in tridesetletnici vseučiliš- nega profesorskega delovanja sem bil od raznih strani z nepričakovano mnogimi ča- stitkami in drugimi ganljivimi odlikovanji najprijetnejše presenečen. Za vse te laskave izraze počaščenja izrekam javno iz globine srca iskreno svojo zahvalo. Zahvaljujem se slavnim društvom, oddelkom profesorskih zborov, našim časopisom kakor tudi vsem posumnikom, ki so ali brzojavno ali v po- sebnih vznesenih dopisih račili pri tej pri- liki se me spomniti. Posebno zahvaliti pa mi je sedanje akademike slaviste, ki so mi na slavnostnem večeru poklonili dragocen album s svojimi ter s podobami skoro vseh dose- danjih mojih slušateljev slavistov, milih mi ožjih rojakov, in prav tako akad. tehn. društ. »Triglav« za slavnostni komers, ki je v kljub vsem tukaj zdaj že navadnim zaprekam tako sijajno vspel. Krasni dnevi minolega tedna žaré med najlepšimi mojega življenja in mi ostanejo do smrti v najblažjem spominu.

V Gradcu na sv. Gregorja dan 1900.
Prof. dr. Gregorij Krek.

Iz raznih krajev. Hrvatski ro- marji v Rim se podajo na pot 25. jun. in pridejo v Rim 28. junija. — Grozno najdba so dobili v Chersonu. Ko so po- dirali neko hišo, dobili so pod streho šest balzamovanih ženskih trupel. Posestnico hiše so zaprli. — Novo iznajdba na zra- koplovu je iznašel Ras Danilevsky. S po- močjo njegove iznajdbe se more bajé zra- koplav popolnoma obvladati. Obliko ima na pol povzeto po sedanjih balonih, na pol pa po takozvanih »letečih strojih«. — Vjeti prijatelji Burov. V petek se je vrnil v reško luko angleški parobrod »Gleen- mowen«, ki je bil s konji za Južno Afriko že dve miljii proč od Reke. Na parobrodu se je bilo skrillo pet mladičev, ki so se ho- teli z angleškim parobrodom brezplačno pre- peljati Burom na pomoč. Angleži so pre- brisane mladiče izročili reški policiji.

Društva.

(Čitalnica v Brežicah) priredi v soboto 17. t. m. ob 8. uri zvečer v »Nar. Domu« koncert, pri katerem svira novomeške godbe oddelek na lok. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

(Podružnica sv. Cirila in Me- toda za Žužemberk in okolico) bode imela dne 21. t. m. ob 3. uri popol. občni zbor z navadnim dnevnim redom. K kateremu vse člane uljudno vabi odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 15. marca. Včeraj je imel zavarovalni odsek pod vodstvom posl. Vencajza sejo. Sklenilo se je pozvati vlado, da skoro predloži zakon o pri- silnem zavarovanju proti požaru.

Dunaj, 15. marca. (C. B.) Pred- sednik poslanske zbornice je prejel vče-

raj dopis ministerskega predsednika, v katerem ga prosi, naj se izvolijo člani v delegacijo. Volitev se vrši v jutrišnji večerni seji.

Dunaj, 15. marca. »Wiener Abend- post« javlja, da je rektor lvovske teh- nike ustavil samo predavanja, ker se je bal nemirov, in da je toraj vest o po- sredovanju pri naučnem ministerstvu glede otvoritve tehnike neosnovana.

Dunaj, 15. marca. Naučno mi- nisterstvo se bavi s spremembo učnega načrta na gimnazijah. Na višjih razre- dih se bode razširil pouk zgodovine novejšega časa. Tudi pouk matematike dobi nekaj sprememb v smislu realč- nega učnega načrta. Zelo spremenile se bodo instrukcije. Učna snov se bode z učenci intenzivnejše razpravljala v šoli ter se bode omejilo domače delo.

Trst, 15. marca. Spravne konfe- rence s slovenskimi in laškimi dež. po- slanci istrskimi se prično tekom tega tedna v Trstu. Lahi menda ne bodo hoteli dovoliti niti tega, da bi slovenski govori prišli v stenografični zapisnik.

Petrograd, 15. marca. Vlada je prepovedala začasno uvoz prašičev iz Avstro-Ogerske radi kužne bolezni.

Vojska v Južni Afriki.

Z dohodom angleške armade v Bloem- fontein je Angležem znova zrastel greben in njih oficijelna glasila samozavestno prezirajo klice raznih krogov po pričetku mirovnih pogajanj. Dokler naša armada ne pride v Pretorijo, tako dolgo ne sklenemo premirja, se čuje v londonskih vladnih krogih. Ta trenutek pa ni še tako blizu, kajti tudi v slučaju, da Angleži na celem potu ne za- denejo ob resen odpor od strani Burov, je pot zelo dolga in težavna, ker toliko se že sme zaupati Transvaalcem, da ne bodo dali na- sprotniku na razpolago direktne železnične zveze ter ga v prvem razredu odpeljali v svoje glavno mesto. A tudi na resen odpor se bo Joubert pripravil pravočasno. Poroča se namreč, da je ravno on isti, ki z vso silo dela za obrambo transvalске meje do skrajnih sil. Pozvati hoče na mejo vse, kar more nositi orožje, za potreben pogum jih bo pa navdušil Krüger s kakim primernim nagovorom, kakor je storil tudi nedavno pri Bloemfonteinu, kjer je 300 Burov tako nav- dušil, da so celi dan zadržavali 40.000 mož broječo armado.

Pretorija, 15. marca. Reuterjev urad objavlja brzojavko burskega po- veljnika Delareya o bitki pri Abrahams- kraalu 10. t. m.: Angleške čete, ka- terih moč se cení na 40.000 mož, so se bližale naši poziciji od dveh strani in streljale najprej na mesto, kjer je bila artilerija generala Celliesa. Temu na- padu je sledilo streljanje s puškami, pri katerem sta bila ranjena dva Bura. Ko so Angleži uvideli, da je brezploden poskus prodreti na tem mestu, so na- padli naše levo krilo. Na najvišjem me- stu sem imel 300 mož. Osvojitev tega holma je bila največje strategične važ- nosti za Angleže. Ker je bilo tudi na- šim to jasno, se je vnel ljut boj, ki je trajal od 9. zjutraj do solnčnega za- hoda. Naši ljudje so se borili kot ju- naki in so trikrat odbili angleške mase, ki so se vsled utrujenosti vedno nado- meščale z novimi močmi. Odbili smo vsak poskus Angležev, ki so se hoteli v naskoku polastiti naše pozicije, in ob solnčnem zahodu nismo bili niti 50 yardov oddaljeni od Angležev. Angleške izgube so velike, o naših pa dosedaj še nimam natančnih podatkov.

London, 15. marca. »Times« po- ročajo iz Laurenzo-Marqueza 12. t. m.: Bursko mirovno poslanistvo, obstoječe iz Fischerja, Wolmaransa in Wesela, potuje jutri v Evropo.

Stornberg, 15. marca. Čete gene- rala Brabanta so v nedeljo zjutraj došle v Aliwalnorth. V soboto se je bil vroč boj. Sovražnik se je v noči od sobote na nedeljo umaknil čez reko.

Newjork, 15. marca. Bivši gene- ralni konzul v Pretoriji meni, da bodo pričele inicijativo za posredovanje se- veroameriške zvezne države, ker bi po- sredovanje evropskih velesil razdrlo har-

monijo mej kontinentalnimi velesilami. Zvezne države ameriške v Afriki niso interesovane in se jim ne more očitati koristolovstvo.

London, 15. marca. Včeraj so Cronjeja prepeljali na sv. Heleno. — Buri so nasproti zahtevam angleške vlade pripravljeni boriti se do skrajnosti.

Umrli so:
13. marca. Marija Lipovšek, sprevednika vdova, 72 let, Sv. Petra cesta 24, plućnica. — Emil Smole, strojevodje sin, 15 dni, Tržaska cesta 30, gangraena.

Cena žitu na dunajski borzi			
dné 14. marca 1900.			
Za 100 kilogramov.			
Pšenica za pomlad . . .	gl. 7-75 do gl.	7-77	
» » maj-juni . . .	7-80 » »	7-81	
» » jesen . . .	8-00 » »	8-01	
Rž za pomlad . . .	6-73 » »	6-75	
» » maj-junij . . .	6-77 » »	6-79	
» » jesen . . .	6-93 » »	6-94	
Tursica za maj-junij . . .	5-58 » »	5-59	
» » jul-avgust . . .	5-67 » »	5-68	
Oves za pomlad . . .	5-30 » »	5-32	
» » maj-junij . . .	5-38 » »	5-39	
» » jesen . . .	5-65 » »	5-67	

Meteorologično poročilo.					
Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.					
Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
14. 9. zveč.	736-4	1-4	sl. zah.	pol oblač.	0-0
15. 7. zjut.	737-4	-2-1	sl. svzh.	jasno	
15. 2. popol.	735-3	6-7	sr. zah.	del. oblač.	
Srednja večerajšnja temperatura 2-8 normale: 3-3°.					

Vabilo
na
V. redni občni zbor
„Kmetijskega društva v Žužemberku
registr. zadruga z omejeno zavezo“,

ki se bode vršil
v nedeljo 25. marca 1900
ob 3 uri popoldne
v stari šoli s sledečim vspeedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za leto 1899.
3. Prememba pravil.
4. Volitev načelstva.
5. Razni nasveti.

252 1-1 **Načelstvo.**

Klobuke in slamnike

100 **snazi** in po novi šegi **prenareja** 10-6
C. Brilli. Reselnova cesta št. 16.

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost lišenih desk. Edina pro- daja za Kranjsko pri trdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice. 228 1 12-11
Vnanja naročila proti povzetju.

Spretnega mizarskega pomočnika

za stavbena in druga dela **sprejme takoj**
Jakob Homovc, mizarski mojster
v Cirknici pri Rakeku. 249 1-1

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani
razpisuje službo

praktikanta.

Obrok za zglasitev je **do 25. marca t. l.**
Plača za prvo leto je 720 kron, pozneje se plača primerno zviša.
Prošnjiki naj naznanijo, kdaj bi mogli nastopiti službo. 248 3-2

Lepa mesečna soba in kabinet

z lepim razgledom na Sv. Jakoba trg in posebnim ugodom, meblovana ali ne, je **takoj oddati** po nizki ceni v **Rožnih ulicah št. 15.**

Vprašanja naj se stavijo na lastnika te hiše **Karol Lenče-ta** v Laverci pri Ljubljani ali pa na gosp. **Virmaterja**, gostilničarja pri Lozerju v Ljubljani.

V imenovan gostilni se točijo najboljša naravna kranjska, štajerska in hrvaška

vina

katera se zelo priporočajo. 186 3

Zahvaljujem se pred. duhovščini in cerkvenim predstojnikom najtopleje za doslej mi izkazano naklonjenost ter priporočam tudi še za nadalje svoje izdelke:

monštrance, kelihe, oiborije, svetilke, svečnike, kadilnice, lestence itd.

Prizadeval se bom, da kar najvestneje in najtočneje izvršim vsa naročila.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Kregar,

197 6-2 **pasar-srebrar.**

Hrastovi stebri

za ograje

več sto, so na prodaj na 222 3-2
cesti na Rudolfovo železnico 5.

GRIČAR & MEJAČ

LJUBLJANA, PREŠERNOVE ULICE št. 9

V najem se dá pritlično občinsko poslopje

blizu farne cerkve, na lepem prostoru, pripravo za kaki obrt.

Natančneje pojasnila daje

županstvo Šmartno pod Šmarno goro,
pošta Št Vid pri Ljubljani

Pleskarski in lakirarski obrt

A. Bricel
F. Oražem &
J. Korbar

30 Florjanske ulice 30

se priporoča spoštovanemu občinstvu za izvršitev vseh v to stroko spadajočih del po najnižji ceni. 114 6-5

Naznanilo.

Podpisani javlja, da se bodo **dné 9. aprila 1900** dopoldne ob 9. uri in v poznejših dneh **v občinski pisarni v Borovnici** potom

prostovoljne javne dražbe

razprodajala **Lorenc Verbičevim** dedičem lastna zemljišča in sicer: njive travniki in pašniki, ter razven tega več tisoč komadov stoječega gozdnega drevja, t. j. **hoj in smrek.**

Natančneje pojasnila in tudi vpogled v dražbene pogoje daje c. kr. okrajno sodišče na Vrhniki, **Josip Verbič v Bistri, Franc Verbič v Borovnici** in

dr. Josip Furlan,

odvetnik v Ljubljani.

245 5-3

Št. 8402.

Razglas.

135 3-2

V smislu § 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na znanje, da bodo računali o prejemkih in stroških

1. mestnega zaklada;
2. ubožnega zaklada;
3. zaklada meščanske imovine;
4. ustanovnega zaklada;
5. potresnega zaklada;
6. regulačnega zaklada;
7. loterijsko-posojilnega zaklada;
8. mestnega vodovoda;
9. mestne klavnice in
10. mestne elektrarne za leto 1899

od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tukajšnjem knjigovodstvu občanom na vpogled.

Pri pretresanju in konečni rešitvi teh računov vzel bode občinski svet morebitne opazke o njih v predvidenem roku.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 10. marca 1900.

Národna jed

postati morajo testenine iz prve kranjske tovarne testenin **Znidaršič & Valenčič** v **Ilirski Bistri** po njih izbornem okusu, obilnej redilnosti, nizki ceni in enostavnem pripravljanju. 954 15

196 6-3

Ilustrovani ceniki na zahtevo zastoj in franko.

Opr. št.: Nc. 392/99.

213 3-2

Oklic.

Podpisano sodišče javlja, da se bodo

dné 9. aprila 1900 dopoldne ob 9. uri

pričenši in prihodnje dni v občinski pisarni v **Borovnici** potom **prostovoljne javne dražbe razprodajala Lorenc Verbičevim** dedičem iz **Lazov pri Borovnici** solastna zemljišča obstoječa iz pri Borovnici in v obliži Borovnice ležečih njiv, travnikov, vrtov in pašnikov v skupni cenilni in ob enem vsiljeni ceni 7590 kron po posameznih parcelah, razun zemljišča vlož. št. 332 katastr. občine Borovnica, ki se prodaja skupaj za vskljeno ceno 2620 kron, kakor tudi označene in v naravi s zaporednimi številkami zaznamovane hoje in smreke iz nastopnih hostnih parcel:

1. iz gozda „Berček“ 1041 komadov v vskljeni ceni za jedno drevo 14 kron;
2. iz gozda „Dolenja Preska“ 2546 komadov po 12 kron drevo;
3. iz gozda „Dolgi tal veliki“ 1258 komadov po 8 kron drevo;
4. iz gozda v „Vinovrhu“ 1354 komadov po 11 kron drevo;
5. iz gozda „Čadovec“ 248 komadov po 10 kron drevo;
6. iz gozda „Gorenja Preska“ 668 komadov po 10 kron drevo;
7. iz gozda „Dolni tal mali“ 1241 komadov po 10 kron drevo;
8. iz gozda „Kaferla“ 2222 komadov po 10 kron drevo.

Dražbeni pogoji, vsled kojih mora vsak dražitelj pri dražbi založiti v roke Franceta Verbiča iz Borovnice vadij, to je 10% vskljene cene, kakor tudi zapiski vseh dreves z dotično prerezo mero, se morejo vpogledati pri predstojniku podpisanega sodišča.

C. kr. okrajno sodišče na Vrhniki,

dné 28. svečana 1900.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 34 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, L. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 14. marca.	
Skupni državni dolg v notah	99.15
Skupni državni dolg v srebru	99.10
Avstrijska zlata renta 4%	98.35
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	99.45
Ogerska zlata renta 4%	97.20
Ogerska kronska renta 4%, 200	93.65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	127.-
Kreditne delnice, 160 gld.	234.80
London vista	242.90
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veli	118.47

Dné 14. marca.	
20 mark	23.64
20 frankov (napoleonidor)	19.28
Italijanski bankovci	90.05
C. kr. cekini	11.38

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108.—	Salmove srečke, 40 gld.	172.50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95.90	St. Genois srečke, 40 gld.	180.—
Prijoritete obveznice državne železnice	87.50	Waldsteinove srečke, 20 gld.	178.—
» južne železnice 3%	69.70	Ljubljanske srečke	50.—
» južne železnice 5%	—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	125.—
» dolenjskih železnic 4%	99.25	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	294.50
Kreditne srečke, 100 gld.	395.—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	77.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335.—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	26.—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42.75	Splošna avstrijska stavbna družba	95.—
» »			

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„M E R C U R“
L. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, L. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.

natoženih glavnice.